Region Stockholm

12

Svar på skrivelse av Catarina Wahlgren (V) om vård för dem som lider av svår huvudvärk och eller migrän

HSN 2019-0559

Hälso- och sjukvårdsnämnden
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Rehabilitering-Habilitering-Hjälpmedel
Malin Håkansson

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2019-04-25

HSN 2019-0559

Hälso- och
sjukvårdsnämnden

Svar på skrivelse av Catarina Wahlgren (V) om vård för dem som lider av svår huvudvärk och eller migrän

Ärendebeskrivning

I en skrivelse till hälso- och sjukvårdsnämnden lyfter Catarina Wahlgren (V) synpunkter på vårdkedja för personer som lider av svår huvudvärk och/eller migrän och önskar med anledning av detta svar på ett antal frågor vilka redovisas samt besvaras nedan.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Skrivelse av Catarina Wahlgren (V) om vård för dem som lider av svår huvudvärk och/eller migrän.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att anse skrivelsen besvarad.

Förvaltningens motivering till förslaget

Bakgrund
Catarina Wahlgren (V) har inkommit med en skrivelse om vård för dem som lider av svår huvudvärk och eller migrän. I skrivelsen lyfts behov av ökad kompetens hos personal för att patienter ska få effektiv vård. Det efterfrågas även efter redovisning av befintliga gruppverksamheter.

Överväganden
Mot bakgrund av skrivelsen vill Vänsterpartiet ha svar på följande frågor:

Fråga 1. Att förvaltningen redovisar vilka gruppverksamheter som skulle gå att definiera som huvudvärksskolor som finns inom primärvårdsrehabilitering idag?

Som beställare av hälso- och sjukvård beställer hälso- och sjukvårdsförvaltningen generellt sett inte en specifik metod utan lämnar

över till utföraren att inom ramen för sin legitimation bedöma vilka insatser som är bäst för patienten utifrån vetenskaplig evidens och beprövad erfarenhet. Med anledning av detta har förvaltningen inte någon dagsaktuell sammanställning över vilka gruppverksamheter som finns inom primärvårdsrehabiliteringen. Däremot följer förvaltningen regelbundet upp vårdgivare och dess verksamhet där de bland annat redovisar vilka gruppverksamheter som har bedrivits föregående år. Vi kan därför inte redovisa vad som finns inom primärvårdsrehabilitering idag. Exempel på gruppverksamheter där personer med huvudvärk kan inkluderas beroende på symptom och orsak är medicinsk yoga, smärtskola, stresshantering, basal kroppskännedom, mindfulness, yogaskola för neuropatienter.

Fråga 2. Var finns i så fall ovanstående verksamheter?
Förvaltningen har som beskrivits ovan ingen sammanställning över exakt vilka mottagningar inom vårdval primärvårdsrehabilitering som bedriver huvudvärksskola. Den senaste uppföljningen av gruppverksamheterna inom vårdval primärvårdsrehabilitering visar att en majoritet av vårdgivarna inom vårdvalet erbjuder gruppverksamhet eller patientutbildningar/skolor för patienter med bland annat stress- och smärtproblematik, vilket inkluderar patienter med huvudvärk. Det finns också insatser för patienter med huvudvärksproblematik inom vårdvalen specialiserad fysioterapi och specialiserad rehabilitering vid långvarig smärta och vid utmattningssyndrom.

Fråga 3. Vilka insatser görs idag för att utbilda personal i huvudvärksfrågor?
I avtalen primärvårdsrehabilitering, specialiserad fysioterapi samt specialiserad rehabilitering vid långvarig smärta och vid utmattningssyndrom finns kompetenskrav för samtliga yrkesgrupper. Utöver de kraven ansvarar vårdgivaren för fortsatt kompetensutveckling i den omfattning som krävs för att utföra uppdraget i enlighet med avtalet. Förvaltning kräver av vårdgivare att följa lagstiftning där det bland annat åligger legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal att arbeta utifrån vetenskaplig evidens och beprövad erfarenhet.

Fråga 4. I tidigare svar menar man att vårdvalet ger bra förutsättningar för vårdgivare att utveckla huvudvärksskolor – där får gärna förvaltningen redovisa på vilket sätt man uppmanar vårdgivare att utveckla dessa skolor, så personer med huvudvärk får det stöd dem behöver?
Förfrågningsunderlagen för vårdvalen primärvårdsrehabilitering och specialiserad fysioterapi är utformade för att främja metodval utifrån patientens behov. Val av rehabiliteringsmetod ska grunda sig i vetenskaplig evidens och beprövad erfarenhet. I förfrågningsunderlaget för vårdval primärvårdsrehabilitering står vidare att vårdgivaren ska prioritera insatser

som minskar behov av slutenvård och icke medicinskt motiverade besök på akutsjukhus samt förhindrar långtidssjukskrivning och främjar deltagande i studier och arbetsliv. I den formuleringen ingår att prioritera och individanpassa insatser till personer med svår huvudvärk och /eller migrän. Vårdgivare uppmanas att utforma metod efter patienternas behov vilket kan innebära enskilda besök och/eller behandling i grupp.

Björn Eriksson
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Anna Ingmanson
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till
Akten

Godkänd av Björn Eriksson, 2019-04-25

Region Stockholm

SKRIVELSE

HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSNÄMNDEN

2019-02-19

Vänsterpartiet

Skrivelse av Catarina Wahlgren (V) om vård för dem som lider av svår huvudvärk och/eller migrän

I slutet av 2018 behandlades i Regionfullmäktige en motion från Vänsterpartiet om att inrätta sex huvudvärksskolor i regionen. Motionen byggde på önskemål som formulerats av Huvudvärksförbundet. I en artikel i DN i december 2018 framgår att svenska huvudvärkspatienter inte får tillgång till moderna adekvat vård. I artikeln sägs det att patienter med svår huvudvärk ofta negligeras och får vänta onödigt länge på rätt vård. Huvudvärksförbundet menar att det behövs politiska beslut om att inrätta speciella enheter för personer med svår huvudvärk vid våra regionsjukhus.

Svaret på motionen menar att det är svårt att definiera vad en huvudvärksskola är och att det därför är svårt att ställa krav på att dessa ska bedrivas i vårdvalet. Man menar dock att det finns en stor frihet för vårdgivare att utveckla liknande skolor. Det hävdas också i svaret att det finns ”ett stort och geografiskt spritt” utbud av ”gruppverksamhet för patienter med smärtproblematik” bland vårdgivare knutna till vårdval Primärvårdsrehabilitering. Svaret hävdar att vårdvalet ger bra förutsättningar för vårdgivare att utveckla till exempel huvudvärksskolor.

I en artikel från Dagens Samhälle i januari 2019 menar Huvudvärksförbundets ordförande Anna Karin Wallberg att vi kan ha ett produktionsbortfall på 9500 heltidstjänster till följd av en otillräcklig migränvård. Detta bortfall sker framför allt inom kvinnodominerade yrken eftersom sju av tio som drabbas av migrän är kvinnor. Att arbeta med att förbättra kunskaper kring huvudvärk i primärvården och att förbättra vården för dessa patienter skulle alltså på sikt kunna vara ett sätt att komma tillrätta med personalbristen inom vår egen sektor, sjukvården, där många kvinnor arbetar. Enligt WHO är migrän den sjätte mest handikappande sjukdomen av alla.

I Region Stockholm finns ca 340 000 personer med migrän. Många patienter med huvudvärk drabbas också av depression och ångest. Allmänläkare får bara mellan två till fyra timmar av utbildning om huvudvärk och det är brist på neurologer för specialiserad vård. Experter menar att ca 90% av huvudvärkspatienterna skulle kunna få effektiv vård inom primärvården om utbildningsnivån höjdes. Endast ett fåtal kräver specialistvård. Vården kan ske, både behandlande och förebyggande, genom icke-farmakologiska (fysioterapi, stresshantering, patientskolor mm) och farmakologiska metoder (höga kostnader och krav på högspecialiserad kompetens). Vissa patienter kan också få hjälp genom förebyggande läkemedel (betablockerare t ex).

Huvudvärkspatienterna efterfrågar kunnig personal i primärvården, snabb diagnos, remiss till huvudvärksspecialist, tillgång till medicin, hjälp att hantera tankar och känslor kring smärta och begränsningar av livet, hjälp till kroppskännedom, avslappning och stresshantering, yrkesvägledning och arbetsplatsanpassning.

Med anledning av ovanstående vill Vänsterpartiet ha svar på följande frågor:

1. Att förvaltningen redovisar vilka gruppverksamheter som skulle gå att definiera som huvudvärksskolor som finns inom primärvårdsrehabiliteringen idag?

2. Var finns i så fall ovanstående verksamheter?

3. Vilka insatser görs idag för att utbilda personal i huvudvärksfrågor?

4. I tidigare svar menar man att vårdvalet ger bra förutsättningar för vårdgivare att utveckla huvudvärksskolor – där får förvaltningen gärna redovisa på vilket sätt man uppmanar vårdgivare att utveckla dessa skolor, så personer med huvudvärk får det stöd dem behöver?